Любов КИЯНОВСЬКА

ЖИТТЄВІ І МУЗИЧНІ ПОДОРОЖІ МИРОСЛАВА СКОРИКА У ВИМІРАХ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ

Любов Кияновська
Докторка мистецтвознавства,
звідувачка кафедри історії музики,
Львівська державна консерваторія ім. М. Лисенка, Львів

Анотація
У статті розглядаються деякі характеристики життєтворчости видатного українського композитора Мирослава Скорика (1938–2020), увиразнені крізь призму його подорожей. Докладніше розглядається т. зв. «американський період» — 1990-і роки у творчій біографії митця, а також важлива роль виїздів у Байройт та в Мюнхен як художнього керівника камерного оркестру «Академія». Розглядаються знакові мистецькі проєкти останніх років, пов'язані з інкорпорацією музики Мирослава Скорика в світовий культурний простір.

***Ключові слова**: творчі мандрівки, Мирослав Скорик, Український вільний університет, американський період, українська діяспора.*

LIFE AND MUSICAL JOURNEYS OF MYROSLAV SKORYK IN THE DIMENSIONS OF WORLD CULTURE

Liubov Kyianovska
Doctor of Arts,
Head of the Department of Music History,
Mykola Lysenko L'viv State Conservatory, L'viv

Abstract
The article examines some characteristics of the life and work of the prominent Ukrainian composer Myroslav Skoryk (1938–2020), highlighted through the prism of his travels. The so-called "American period" — the 1990s — in the artist's creative biography is examined in more detail, as well as the important role of his trips to Bayreuth and Munich as artistic director of the Academy Chamber Orchestra. The author also discusses the significant artistic projects of recent years related to the incorporation of Myroslav Skoryk's music into the world cultural space.

***Keywords**: creative travels, Myroslav Skoryk, Ukrainian Free University, American period, Ukrainian diaspora.*

Про Мирослава Скорика можна сказати, перефразовуючи слова Ципріяна Норвіда про Шопена: «родом львів'янин, серцем українець, а талантом громадянин світу». На об'ємній мапі його життя і творчости знайшлось

місце багаторічним контактам з УВУ, в якому він був гостьовим професором з 2005 р., а також науковим керівником докторату відомого американського диригента і скрипаля Адріана Бриттана[1]. З Мюнхеном пов'язані деякі яскраві події життя композитора. У 2023 році Мирославу Михайловичу Скорику сповнилось би 85 років. Тож у цей ювілейний рік варто ще раз застановитись і усвідомити особливу роль геніяльного композитора у формуванні українського музичного мистецтва від 1960-х років до 2020 року, коли він відійшов у вічність.

Його визначальна роль в національній культурі не викликає більше сумніву ні в кого, хто уважно і доброзичливо стежить за панорамою вітчизняної музики. До такої особливої позиції в українській духовній історії доклалися багато факторів: неперeсічність особистости; непередбачуваність; гострі «модуляції» його творчої еволюції; здатність парадоксально поєднувати непоєднуване чи протилежне; відчуття високоінтелектуальних жанрів — струнного квартету, партиту чи фортепіанного циклу прелюдій і фуг, і одночасно неповторний художній вираз для «вторинних» ділянок композиторської творчости (дитячий альбом фортепіянних мініатюр, музика до кінофільмів, театральних вистав); вміння невимушено переходити від естрадних пісень до Літургії, від симфонічної поеми до джазових транскрипцій, бачити в одному і тому ж предметі «світло і тінь». Такий широкий діяпазон розкриває ще одну рису геніяльного обдарування композитора — здатність утримувати в напрузі увагу слухача впродовж всього твору, змусити його не лише переживати, але й аналізувати і шукати власні асоціації.

Тому життєвий і творчий шлях митця метафорично можна уявити як безупинні подорожі епохами і континентами. Хоча М. Скорик сам підкреслював свою інтровертивність небажанням демонструвати публічність, проте за натурою завжди залишався мандрівником, якому цікаво відкривати нові країни і континенти, нові істини. Він прагнув у творчості сконструювати «машину часу» для подорожей у різні епохи. Рухливий спосіб життя, часта зміна локацій (хоч і не завжди приємна і бажана) переслідували його з дитинства. Спочатку йому довелось пережити шок від вивезення в Сибір. Наступні подорожі вже планувались з творчою метою. Від 1960-х років і до кінця його життєвий графік передбачав численні поїздки, концертні турне Україною і Европою, де Маестро виступав перед захопленою публікою. Багато років він взагалі жив на два міста, працюючи паралельно у Львові і Києві. Кілька років М. Скорик перебував у США та в Австралії. У кількох европейських країнах Маестро почував себе як вдома, а за духовним натхненням їхав у карпатські гори в рідну Дубину.

[1] *Universitas Libera Ucrainensis: 1921– 2011.* Упорядники: Уна Пацке, Микола Шафовал, Роман Яремко. Мюнхен: Український Вільний Університет, 2011. Серія: Varia, ч. 56. С. 293, 358.

Мобільність життєвого укладу композитора і потреба «зміни локації» яскраво відобразилась і в творчості. Чи не тому його індивідуальна манера письма важко піддається однозначному окресленню. Скорик ніколи не дотримувався єдиної генеральної позиції: ні в тематиці, ні в образно-емоційних сферах, ні в жанрах, ні у стильових пріоритетах. Йому було цікаво спробувати усе — і успішно утвердившись в одному, з не меншим інтересом переходити до іншого. Варто окреслити цей тип художнього світосприйняття, як зіставлення протилежних полюсів, або висловлюючись метафорично, укладання, немов у дитячому калейдоскопі, строкатих кольорових шкелець, що кожного разу утворюють неповторну у своїй довершеності картину.

Не можна забувати і про родинні традиції Мирослава Скорика. Для його родини притаманне було органічне сприйняття національної свідомости — ніхто з них ніколи не відрікався свого народу. До порівняння приведемо факт, що Соломія Крушельницька перед російським царем співала українські народні пісні та «Веснівку» В. Матюка. З европейською широтою світогляду хто, як не вона, зуміла відродити після прем'єрного фіяско образ Чіо-чіо-сан з однойменної опери Дж. Пуччіні; хто, як не «божественна Соломія» геніально заспівала, зіграла і затанцювала партію Саломеї з однойменної опери Р. Штрауса; вона, котра була незрівнянною Травіатою Дж. Верді, Галькою і Графинею С. Монюшка, Валькірією і Ельзою Р. Ваґнера. Родини української інтелігенції в Галичині, що сприяли становленню професійного мистецтва XIX ст., ніколи не замикались у вузькому хуторянстві, володіли іноземними мовами та виявляли інтерес до культурного розвою Европи. Тепер за перипетіями політичних бурь забувається, що західноукраїнська культура не обмежувалася національним. Вона завжди прагнула до природної єдности з европейським мистецтвом і не відокремлювала себе від нього. Природне поєднання національного та вселюдського, втілення знаменитої шевченкової настанови «і чужого научайтесь, й свого не цурайтесь» стосується всіх представників славного роду М. Скорика. Так мислив його дід Володимир Охрімович, який був послом до австрійського парламенту. Людина з блискучою освітою, він писав праці різними мовами, але передусім зосереджувався на українських історичних джерелах. Такими були і батьки М. Скорика, що спочатку навчались у Віденському університеті, щоб згодом досліджувати власну минувшину. Такою була і його тітка, камерна співачка Одарка Бандрівська, що поруч з українськими солоспівами прекрасно виконувала камерно-вокальну музику австрійських, французьких, німецьких та польських композиторів.

Найближче оточення виховало в Мирославові широту інтелектуального обрію й прекрасне знання світової культури різних епох і народів. Це природно поєднувалося у нього з тонким відчуттям національного музич-

ного архетипу, геніяльною здатністю вписати характерну українську інтонацію в систему музичного виразу, сформовану в европейському культурному просторі.

Радянська дійсність, в якій пройшла більша частина його життя, залишала музикантові замало можливостей для подорожей за «залізну завісу», враховуючи його «неблагонадійне» походження та тривалу сибірську прописку. Але Скорикові і в цьому випадку пощастило. Оскільки він був прекрасним піяністом, то міг вперше виїхати за кордон як концертмайстер відомого українського скрипаля Олега Криси: «Я пригадую собі один наш концерт з Олегом Крисою у Відні, на початку 60-х років минулого сторіччя. Ми виступали у залі Брамса, між іншим, виконували мою Першу скрипкову сонату. На другий день в кількох віденських щоденних газетах вже були відгуки на цей концерт. Уявіть собі, молоді музиканти з СРСР, сучасна музика — а критика була, і вельми фахова»[2].

Наступні поїздки були пов'язані з діяльністю М. Скорика у Спілці композиторів: «В 1968 р. я став заступником Голови Спілки композиторів України і в тому ж році — секретарем правління Спілки композиторів Радянського Союзу. Тож як у офіційної особи в мене бували і закордонні поїздки. Щоправда, як «провінційному» секретареві мені діставалось те, на що вже не мали охоти столичні корифеї — це були здебільшого поїздки в країни т. зв. «соціалістичного табору»: Східну Німеччину, Польщу, Болгарію, Угорщину, Монголію та Кубу. Серед цих поїздок деякі були насправді дуже цікавими і повчальними. Наприклад в 1970-х роках п'ять разів мені довелось бувати на «Варшавській осені», це тоді було найбільше «вікно в нову музику», через яке композитор з радянських теренів міг побачити, що діється в мистецькому світі»[3].

Але по-справжньому композитор міг реалізувати свій потяг до мандрів лише після здобуття Україною незалежности в 1991 р. За ці тридцять років відбувається «географічне» розширення концертної діяльности та промоції творів композитора у світі. Успішні концерти самого Маестро і виконання його творів у США й Канаді, Австралії і Німеччині, Австрії і Польщі засвідчили найвищу художню вартість його музики не лише для українців, але й для меломанів різних куточків планети. Як тільки впала «залізна завіса» і можна було вільно виїжджати, Мирослав Скорик з радістю відкриває для себе світ, а світ — видатного українського митця. Інтенсивні контакти з провідними митцями і колективами різних країн дали йому нові імпульси для композиції. Твори, написані в перше десятиліття незалежности, можна

[2] М. Скорик. Діалоги // Л. Кияновська. Мирослав Скорик: людина і митець. — Львів: Вид-во журналу «Ї», 2008. — С. 38

[3] Там само, с. 40.

віднести до «американського періоду», коли Скорик більше перебував за океаном, ніж в Україні. Така продуктивна праця була можлива завдяки виконанню його творів на престижних естрадах США і Канади, замовленням від меценатів, запрошенням на музичні фестивалі тощо. Вплинула на його рішення і складна фінансова ситуація «жорстоких дев'яностих», коли мільйони осіб виїжджали з України у різні куточки світу на заробітки. Композитор говорив про причини своїх мандрів не криючись і об'єктивно оцінюючи ситуацію: «Бачите, така була ситуація тоді в Україні. Пам'ятаю 1989 рік у Львові. В гастрономі, де я спробував щось купити, продавщиця послала мене так голосно й так далеко, що в пошуках заробітку я згодом опинився в Америці, а потім і в Австралії. Вирішив спробувати іммігрантського хліба. Ні, я не працював! Просто тимчасово виїжджав, коли настали скрутні часи у 1990-ті. Доводилося заробляти. Мене запросили спочатку з української діяспори. Виступав із концертами своїх творів, зокрема як піяніст. Перебував здебільшого у Нью-Йорку. Трохи жив у Австралії, там у мене родичі. Як і всі тоді, боровся зі скрутою як міг. Але це не була стала робота за кордоном. Я навіть офіційно залишався тут на роботі, просто брав відпустку за власний рахунок на рік і виступав за кордоном. Час від часу повертався, працював в Україні, а тоді знову їхав…»[4].

Особою, яка на початку 1990-х років запросила М. Скорика до США, був Вірко Балей (нар. 1938) — композитор і диригент українського походження, професор Університету Невади. 1971 р. у Лас-Вегасі він організував фестиваль сучасної музики, на який після падіння «залізної завіси» запрошував українських музикантів, в тому числі й Скорика. Для Лас-Вегаса композитор написав Другий скрипковий концерт, солістом в якому виступив знаменитий скрипаль Олег Криса. Він же став першовиконавцем Другої скрипкової сонати на американському континенті.

Були й інші меценати, які підтримували українських музикантів — як тих, які тільки приїжджали з концертами, так і тих, що проживали в США — Олега Крису, Миколу Сука, Юрія Мазуркевича, Олександра Слободяника, Володимира Винницького, Наталію Хому, Соломію Сороку та інших. Серед меценатів був композитор і громадський діяч Ігор Соневицький (1925–2006). Заснована ним у 1983 р. «Музична Ґражда» (Music and Art Center of Green County) — Центр Української Культури у місті Гантер протягом тривалого часу залишається важливим вікном української культури в Америці. На фестивалях української музики, що проводили при Центрі, часто звучали твори М. Скорика, а іноді виступав він сам. До популяризації його творчости долу-

[4] Розмову провела Катерина Кіндрась, Гантер (штат Нью-Йорк) Серпень, 2016 р.: Режим доступу в інтернеті: https://ny.mfa.gov.ua/news/63474-ukrajinsyka-gromada-privitala-u-nyju-jorku-kompozitora-miroslava-skorika (стан з дня 06.04.2021)

чилася й Ірена Стецура (1938–2012) — засновниця музичної серії в Українському інституті Америки.

Ряд творів цього десятиліття, зокрема Третій концерт для фортепіано з оркестром, п'єса «A-r-i-a» для віолончелі, симфонічна поема «Спогад про Батьківщину», Партита № 7 (1999 р.), виникли під враженням від перебування Скорика на американському континенті. Вони призначені здебільшого для конкретних виконавців і колективів.

Незважаючи на успіхи американської одіссеї, Мирослав Скорик завжди повертався в Україну. В одному з інтерв'ю він пояснює своє рішення: «Дякувати Богу, вдавалося попрацювати то там, то там і якось пережити ті часи. Тому це й поверненням назвати не можна. Напевне, я міг би в Америці залишитися дуже легко ще в 1980-ті роки. Але я був свідомий того, що тут все-таки важко пробитися. Тому щоразу, коли проводжу фестиваль «Київ Мюзик Фест», намагаюся запросити когось з талановитих музикантів, яких доля занесла в чужі краї. Я навіть шість своїх концертів для скрипки з оркестром написав для українських музикантів-емігрантів: концерт №2 створив для американського українця Олега Криси, №3 — для Юрія Харенка з Нью-Йорка, №4 — для Юрія Мазуркевича з Бостона, №5 — для львів'янина Олега Каськіва зі Швейцарії, №6 — для Олега Бєлова, який мешкає в Німеччині, але родом з Хмельницького. Більше того, я запросив цих скрипалів з різних країн світу додому, й вони виступали з цими концертами в Україні. Я відчуваю, що ті, хто залишився тут, із задоволенням хотіли б приїхати в Україну. Тобто, попри все матеріяльне благополуччя, є якась ностальгія, яка не відпускає. Навіть тоді, коли людина зовні в чужій країні видається успішною й нібито щасливою»[5]. В іншому інтерв'ю М. Скорик висловлюється про своє місце на землі як митця-композитора, апелюючи до одного зі своїх власних знакових творів — музики до фільму «Тіні забутих предків»: «Композитору важко ввійти в іншу національну традицію. Тому що, кожна місцина має свою особливість. Для того, щоб увійти у традицію іншого народу, потрібно з десяток років. Навряд чи це дало б позитивний результат. Навіть маючи таку можливість — я розумів, що моє місце у своїй країні… Я би сказав, що тіні забутих і незабутих предків живуть у композиторі»[6].

Попри внутрішній опір переселенню у Новий світ і чітку національну позицію, все ж 1990-і роки є «американським періодом» у доробку композитора. Твори цих років прагнуть по-новому повести діялог між минулими епохами і національними культурами. Свобода, необмеженість екзистенційного

[5] Розмову провела Катерина Кіндрась. Гантер (штат Нью-Йорк) Серпень, 2016 р.: https://ny.mfa.gov.ua/news/63474-ukrajinsyka-gromada-privitala-u-nyju-jorku-kompozitora-miroslava-skorika

[6] Мирослав Скорик, композитор: Тіні забутих і незабутих предків живуть у композиторі. https://rozmova.wordpress.com/2018/10/20/myroslav-skoryk-17/

простору, постійні мандрівки країнами і континентами дали поштовх Скорикові вийти в ширший простір у діялозі минулого і сучасного музичного мистецтва. У його доробку з'являється унікальний цикл транскрипцій 24 каприсів Паганіні для симфонічного оркестру; балет з «родинними алюзіями» про Соломію Крушельницьку «Повернення Баттерфляй» з цитатами музики Дж. Пуччіні; трагічна симфонічна поема «1933». У тому ж році виходить Фантазія на теми пісень «Бітлз» для струнного оркестру; ностальгійна і світла симфонічна поема «Спогад про Батьківщину», до 100-річчя української еміграції в США; вишуканий барвистий мініатюрний цикл «Пори року» для мішаного хору a capella; два химерні твори, в яких трагічність переплітається з сарказмом, звороти банальних масових і кабаретових мелодій — з трагічно сповідальними, молитовними епізодами: «Диптих» для струнного квартету (версія для камерного оркестру) та Концерт № 3 для фортепіяно з оркестром. Тоді ж продовжується діялог з музикою різних епох і народів, що виливається у транскрипції для камерного оркестру — від Й. С. Баха, В. А. Моцарта, до «Кол Нідре» М. Бруха і популярних джазових мелодій.

Естетика голлівудських фільмів і їх музичного оформлення дає несподівані результати в таких строгих академічних формах, як Третій фортепіянний концерт, «Диптих» для струнного квартету чи «A-r-i-a» для віолончелі і камерного оркестру. Окреме місце в американському циклі займає симфонічна поема, присвячена 100-річчю української еміграції в США в 1891 році з програмною назвою «Спогад про Батьківщину», де стилізовано популярні галицькі мотиви початку XX сторіччя – перших років української еміграції в Америці.

З европейських маршрутів тих років слід окремо виділити Байройт, німецьке місто, овіяне ваґнерівською легендою. Сюди М. Скорик приїжджав у 1990-х – 2000-х роках як художній керівник камерного оркестру «Академія». Організовував ці поїздки професор музичної академії в Гамбургу, знаний в Европі скрипаль Міхаель Стріхарж, випускник Львівської консерваторії в класі професорки Олександри Деркач. Він охоче згадує про німецьку одіссею оркестру «Академія» та її художнього керівника: «З 1992 до 2007 р. у творчій біографії камерного оркестру Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка можна виділити своєрідний «німецький період». В ці роки я вже проживав і працював в Німеччині і був концертмайстером камерних оркестрів «Рейнський камерний оркестр» в Кельні і «Европейські Солісти» в Люксембургу. Не раз я міркував, як можна організувати виступи студентського камерного оркестру Львівської консерваторії на одному з музичних молодіжних міжнародних фестивалів, на яких я провадив майстер-класи. Така нагода трапилась лише в 1992 році. Відтоді впродовж 15 років мені вдавалося забезпечувати щорічні тривалі літні концертні виїзди до Німеччини цього камерного оркестру. Для молодих музикантів це

була прекрасна можливість професійного зростання та глибшого знайомства із західноєвропейською мистецькою практикою. Перші п'ять років оркестр брав участь у міжнародному музичному юнацькому фестивалі в Байройті, а наступні десять років я організував концертні виступи оркестру в південній частині Німеччини — Баварії, Тюрингії і Саксонії. В той час проф. Олександра Деркач вже не працювала з камерним оркестром, протягом всіх років від 1992 до 2007 р. художнім керівником оркестру був композитор Мирослав Скорик, а концертмайстером — проф. Артур Микитка. Особиста участь Скорика, одного з найвидатніших сучасних українських композиторів, надавала, безумовно, особливого блиску і вагомості виступам камерного оркестру, іноді він і сам ставав за диригентський пульт»[7].

З початку нового тисячоліття Мирослав Скорик нав'язує тісніші контакти з Мюнхеном, передусім з Українським вільним університетом. Про початки цієї співпраці докладніше згадує ректор УВУ в 2008–2011 рр. проф. др. Іван Мигул: «Мирослав Скорик зв'язаний з УВУ через докторанта Андріяна Бриттана, який дістав дозвіл від філософського факультету, ще за ректорської каденції Альберта Кіпи (у 2005 р. — *прим. авт. Л.К.*), звернутися до Скорика стати науковим керівником і отримав згоду. Тема докторату Бриттана була аналіз опери Станіслава Людкевича „Довбуш". Захист Адріяна Бриттана відбувся ще у старому будинку УВУ, що знаходився на Pinzenauerstrasse, це частина Мюнхена, що має назву Bogenhausen. Не впевнений, чи Мирослав Скорик коли-небудь був у сучасному корпусі УВУ на Barellistrasse, що знаходиться у районі Nymphenburg у Мюнхені. Докторська комісія захисту Адріана Бриттана була в такому складі: Мирослав Скорик, Альберт Кіпа і я. Не пригадую собі, чи Мирослав Скорик був на публічному філософському іспиті Бриттана, чи він прилетів виключно на докторський захист. Але добре пам'ятаю захист Бриттана, що тривав понад годину. Було багато влучних і спірних питань, які ставили виключно Скорик і Кіпа. Саме Мирослав Скорик поставив питання, у якому фігурувало пов'язання поняття націоналізму з музикою. Здається, що під час кількаденного побуту на УВУ відбувся захід, на якому Скорик дав доповідь. А ще пригадую собі особливий гумор Мирослава Скорика. Після цього захисту Мирослав Скорик багато й часто контактував з УВУ, брав участь у різних виборах, було також і листування»[8].

Серед численних проєктів, які відбувались у Мюнхені за безпосередньої участі Маестро чи включали виконання його музики, хотіла би виокремити дві символічні події. Перший — це виконання «Гуцульського триптиху» для симфонічного оркестру під керівництвом диригентки Оксани Линів в рамках фестивалю «Дух гуцулів» у 2017 році. На цьому ж фестивалі відбувся

[7] З особистого листування з проф. Міхаелем Стріхаржем.

[8] З особистого листування з ректором УВУ (2008–2011 рр.) проф. др. Іваном Мигулом.

перегляд фільму Сергія Параджанова «Тіні забутих предків» з музикою Мирослава Скорика, на основі якої й був написаний «Гуцульський триптих». У фестивальній програмі поєднались й інші мистецькі форми, що знайомили мюнхенську публіку з оригінальним мистецтвом і звичаями гуцулів. Композитор був присутній на фестивалі. Як почесний гість він брав участь у воркшопі і став однією із найхаризматичніших постатей цього свята. Критикиня, проф. УВУ Аделіна Єфіменко відгукнулась на виконання «Гуцульського триптиху» в німецькому онлайн-часописі «Меркер»: «Особлива візія диригентки розкрилася у творі, що втілює етнічно самобутній гуцульський фольклор, — "Гуцульському триптиху" Мирослава Скорика. Інтерпретація "Гуцульського триптиху" Оксаною Линів вразила вишуканим звучанням архаїчних джерел гуцульського фольклору, оригінально переосмислених в індивідуальному стилі Мирослава Скорика. Композитор написав цю сюїту на основі кіномузики, після великого успіху кінофільму режисера Сергія Параджанова "Вогненні коні — тіні забутих предків". Скорику й Параджанову вдалося створити вражаючий шедевр "поетичного кіно", який не втрачає своєї актуальності і сьогодні»[9].

Остання подія, до якої варто звернутись у тривалому ланцюжку зв'язків Мирослава Скорика і його музики з Мюнхеном та Українським вільним університетом, відбулась нещодавно. Наприкінці листопада 2022 р. вже в часі російської агресії проти України був реалізований проєкт «Музика для життя», здійснений за ініціативи Українського вільного університету, підтримки міста Мюнхена та фундації «Offene Chancen», у співпраці з Львівською національною музичною академією ім. М. Лисенка, Вищою школою музики і театру та Інститутом мистецтвознавства університету Людвіга-Максиміліана. Впродовж трьох днів студенти Мюнхенської вищої школи музики й театру та Львівський камерний оркестр «Академія» ЛНМА ім. М. Лисенка, під орудою диригента, професора, народного артиста України Ігоря Пилатюка, за участі керівника оркестру і концертмайстра, професора, народного артиста України Артура Микитки та соліста-скрипаля, заслуженого артиста України Назарія Пилатюка дали три концерти із вельми розмаїтими програмами. Не бракувало шедеврів світової музики — творів А. Вівальді, Й.С. Баха, М. Регера, А. П'яццоли; ані української класики М. Березовського, М. Лисенка, чи сучасних артефактів німецьких та українських композиторів Г. Гартля, Є. Станковича, В. Сильвестрова, В. Камінського, Ю. Ланюка, О. Криволап. Спеціяльно для цього проєкту баварський композитор, проф. Маркус Гьорінг написав

[9] Adelina Yefimenko. MÜNCHEN /HUZULEN-FESTIVAL: Begeisterung über das Junge Orchester der Neuen Philharmonie München und die eindrucksvollen Veranstaltungen auf dem „Huzulen-Festival" Режим доступу в Інтернеті: MÜNCHEN / Huzulen-Festival: Begeisterung über das Junge Orchester der Neuen Philharmonie MünchenOnline Merker (стан з дня 06.01.2023)

«Українські варіації» на тему стрілецької пісні «Ой у лузі червона калина». Але путівною ниткою Аріадни для слухачів різних культурних традицій у морі західноєвропейської та української музики стали твори М. Скорика, які звучали в кожному з трьох концертів[10].

У цій статті численні і розмаїті подорожі Мирослава Скорика постали лише як короткі нариси. Авторка прагнула підкреслити кілька яскравих штрихів на інтенсивному кольоровому полотні життєтворчости Маестро. Вони дають уявлення про колосальний розмах його художнього потенціялу і той вплив, який його музика і особистість привносять у простір світової культури.

[10] У Мюнхені відбулися концерти у рамках проєкту «Музика для життя», 26–28.11.2022 — Український вільний університет // Український вільний університет (ufu-muenchen.de)